

Eich hawliad – beth nesaf

Rhagarweiniad

Cysylltwch â swyddfa'r tribiwnlys neu Llinell Ymholiadau Cyhoeddus y Tribiwnlys Cyflogaeth: Cymru a Lloegr: **0300 123 1024**; Yr Alban: **0141 354 8574**

Minicom: **+44 (0)1509 221564** os hoffech gael copi o'r llyfryn hwn mewn Braille, mewn print bras neu ar ddisg.

Canllawiau'r Llywyddion

Dan Reolau'r Tribiwnlys Cyflogaeth gall Llywyddion y Tribiwnlysoedd Cyflogaeth yng Nghymru a Lloegr a'r Alban gyhoeddi Canllawiau. Nod y canllawiau hyn yw gwella'r cysondeb o ran y ffordd y mae Tribiwnlysoedd Cyflogaeth yn rheoli achosion a galluogi'r partion i ddeall yn well yr hyn a ddisgwylir ganddynt a'r hyn i'w ddisgwyl gan y tribiwnlys. Nid ydynt yn orfodol ond dylid eu dilyn lle bo hynny'n bosib.

Gellir dod o hyd i ganllawiau'r ddau Lywydd yn:

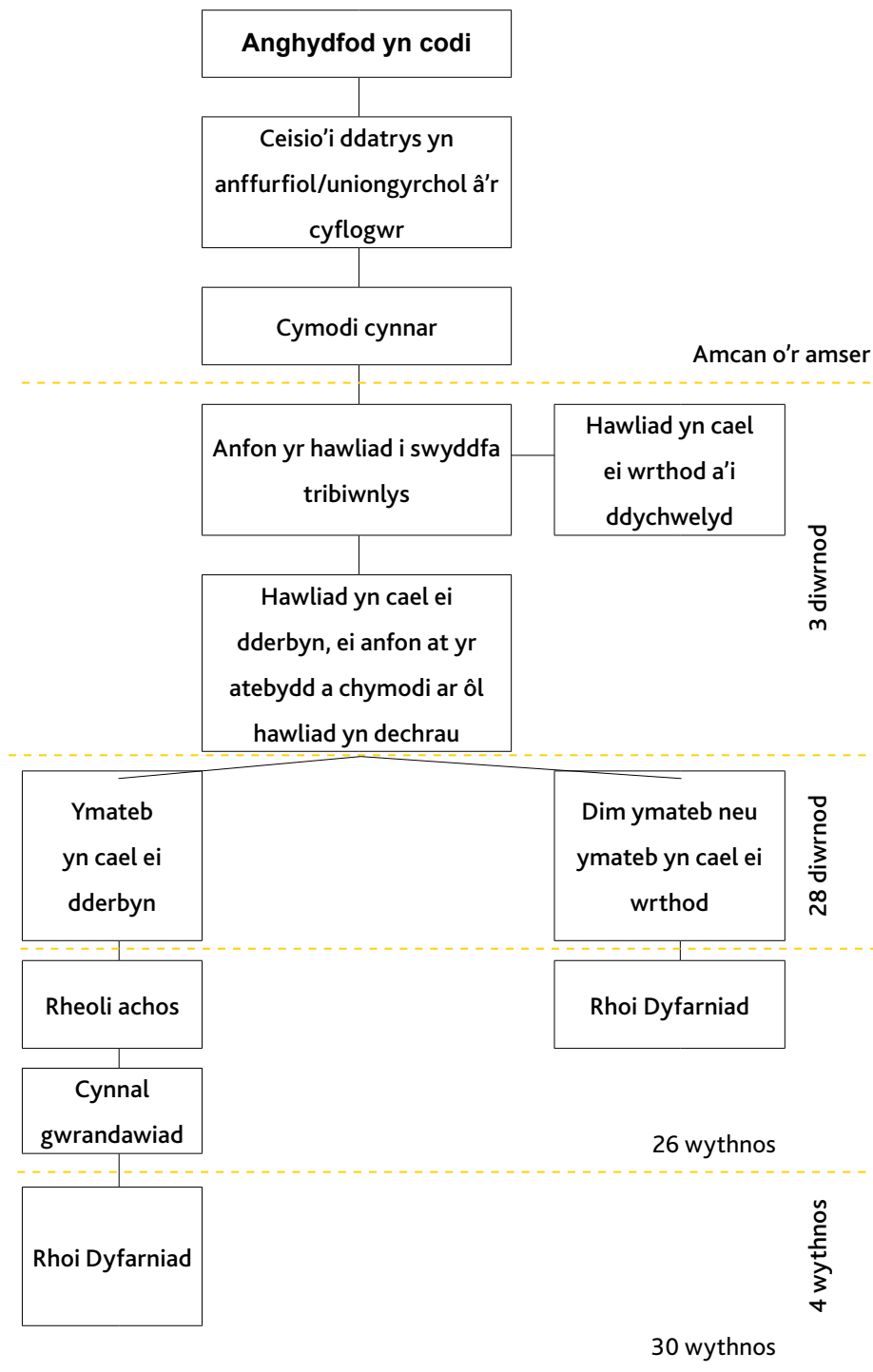
<https://www.gov.uk/employment-tribunals/legislation>

Beth mae'r tribiwnlys yn ei wneud unwaith mae wedi derbyn fy hawliad?

Rydym wedi derbyn eich hawliad ac wedi rhoi rhif achos iddo, a dylech ddyfynnu'r rhif hwn pan fyddwch yn cysylltu â swyddfa'r tribiwnlys drwy ffonio neu drwy ysgrifennu atynt.

Rydym hefyd wedi anfon copi o'ch hawliad i'r atebydd (neu atebwyr os ydych yn gwneud cwyn am fwy nag un unigolyn neu gwmni), neu i sefydliad, ynghyd â ffurflen ymateb y mae'n rhaid iddynt roi gwybodaeth benodol, a dweud os ydynt yn anghytuno â'ch (gwrthod eich) hawliad, a pham.

Crynodeb o'r broses hawlio

Rôl Acas

Yn y rhan fwyaf o achosion byddwn yn anfon copi o'ch ffurflen hawlio a ffurflen ymateb yr atebydd i Acas, (y Gwasanaeth Cynghori, Cymodi a Chyflafareddu) sefydliad annibynnol a diduedd. Bydd cymodwr Acas yn cysylltu â chi i weld a fyddai'n bosibl datrys yr hawliad yn eich erbyn drwy gymrodeddu, a heb fod angen gwrandawriad tribiwnlys. Mae'r cam hwn yn ofynnol yn ôl y gyfraith, er eich bod eisoes wedi bod drwy gymodi cynnar.

Faint o amser sydd gan yr atebydd i ymateb i fy hawliad?

Mae'n rhaid i'r atebydd lenwi a dychwelyd y ffurflen ymateb o fewn 28 diwrnod i'r dyddiad yr anfonasom gopi o'ch hawliad atynt, neu'n hirach, os yw'r tribiwnlys yn rhoi estyniad amser iddynt. Os nad yw'r atebydd yn ateb o fewn y terfyn amser neu'n methu â rhoi'r wybodaeth angenrheidiol, ni fydd eu hymateb yn cael ei dderbyn ac mae'n debygol y bydd yr hawliad yn cael ei drin fel un lle nad oes amddiffyniad wedi'i gyflwyno.

Dan yr amgylchiadau hynny, gall Farnwr Tribiwnlys wneud penderfyniad ynghylch yr achos heb fod angen gwrandawriad, ond weithiau mae'n bosib y bydd angen gwrandawriad i benderfynu ynghylch iawndal.

Beth sy'n digwydd ar ôl i ymateb yr atebydd gael ei dderbyn?

Unwaith y caiff ffurflen ymateb yr atebydd ei dderbyn, efallai bydd angen delio ag ychydig o faterion cyn gellir penderfynu ar eich achos.

Hefyd, os yw tystion yn hanfodol i'r achos ond nad ydynt yn barod i ddod i'r gwrandawriad ohonynt eu hunain, gallwch ofyn am orchymyn tystion i wneud iddynt fod yn bresennol. Os byddwch yn penderfynu bod arnoch angen rhagor o wybodaeth neu ddogfennau gan yr atebydd, dylech ofyn am hyn yn ysgrifenedig, gan roi terfyn amser rhesymol ar gyfer ymateb. Os na fydd yr atebydd yn darparu'r wybodaeth rydych wedi gofyn amdani, dylech ysgrifennu at y tribiwnlys cyn gynted ag y bo modd gan amgáu copi o'ch cais ysgrifenedig a gofyn i'r tribiwnlys gyhoeddi gorchymyn.

Gall y tribiwnlys hefyd benderfynu bod angen rhagor o wybodaeth gennych chi neu gan yr atebydd er mwyn clario mater penodol. Gall y tribiwnlys roi cyfarwyddiadau yn ysgrifenedig neu gyhoeddi gorchmynion sydd raid i chi eu dilyn.

Mewn rhai achosion, gall y tribiwnlys gynnal trafodaeth rhagarweiniol i Farnwr Cyflogaeth ymdrin â'r materion hyn. Gellir cynnal y wrandawriad dros y ffôn, drwy cyswllt fideo os yw hynny'n briodol neu yn bersonol. Mae'n bwysig eich bod yn cynnal neu'n cydymffurfio ag unrhyw orchymyn a wneir gan y tribiwnlys.

Dylech nodi y bydd cymodwr Acas dal ar gael i ddatrys eich hawliad heb wrandawriad tribiwnlys.

Pryd fydd fy hawliad yn cael ei glywed?

Byddwn yn ysgrifennu atoch chi a'r atebydd o leiaf 14 diwrnod cyn diwrnod y gwrandawriad i ddweud wrthyhch pryd y bydd y gwrandawriad yn cael ei gynnal. Gyda'r llythyr hwn, byddwn yn eich cyfeirio at lyfryn o'r enw 'Y gwrandawriad' a fydd yn eich helpu i baratoi.

Beth ddylwn i ei wneud os bydd fy achos yn cael ei setlo neu os wyf eisiau tynnu fy hawliad yn ôl?

Dylech roi gwybod i ni ar unwaith os bydd eich achos yn cael ei ddatrys cyn y gwrandawriad. Bydd y swyddog cymodi'n rhoi gwybod i ni os bydd eich achos yn cael ei setlo drwy Acas. Rhaid i chi ysgrifennu atom os ydych eisiau tynnu rhan o'ch hawliad/ neu eich hawliad cyfan yn ôl. Rhaid i chi hefyd ddweud wrth yr atebydd eich bod yn tynnu eich hawliad yn ôl. Rhaid i chi wneud hyn cyn gynted ag y bo modd.

A gaf i ohebu â'r tribiwnlys drwy e-bost?

Cewch – gellir gweld rhestr gyflawn o gyfeiriadau e-bost y tribiwnlysoedd cyflogaeth ar gefn y lyfryn hwn. Dylech sicrhau eich bod yn dyfynnu rhif yr achos mewn unrhyw ohebiaeth ac ar far teitl yr e-bost a'i anfon i swyddfa'r tribiwnlys sy'n ymdrin â'ch apêl. Bydd y swyddfa yn gwneud ei gorau glas i gyfathrebu â chi drwy e-bost, os ydi'n well gennych, ond nid yw hyn bob amser yn bosibl (pan fydd angen i'r swyddfa anfon dogfennau nad ydynt wedi'u derbyn yn electronig, neu ddogfennau sy'n cynnwys llofnod y Barnwr Cyflogaeth yn benodol). Anfonir dogfennau o'r fath drwy'r post.

Rhaid i'r dogfennau a anfonir i'r tribiwnlys fod mewn fformat sy'n gydnaws â 'Word'. Ni fyddwn yn derbyn dogfennau mewn fformatau eraill. Pan fyddwn wedi derbyn eich e-bost, byddwn yn anfon cydnabyddiaeth electronig atoch. Peidiwch ag anfon negeseuon e-bost pellach na ffonio swyddfa'r tribiwnlys oni fyddwch heb dderbyn cydnabyddiaeth cyn pen dau ddiwrnod gwaith o anfon eich e-bost.

Chi sy'n gyfrifol am sicrhau bod y tribiwnlys yn derbyn yr holl ohebiaeth a anfonir drwy e-bost o fewn y terfyn amser perthnasol.

Os ydych eisiau i ni gyfathrebu â chi drwy e-bost, bydd angen i chi roi cyfeiriad e-bost dilys oni bai eich bod wedi ei roi ar y ffurflen hawlio yn barod. Wrth ofyn i ni gyfathrebu â chi drwy e-bost rydych yn cytuno y byddwch yn edrych am e-byst sy'n dod i mewn o leiaf unwaith y dydd ac y cawn drosglwyddo eich cyfeiriad e-bost i bobl eraill sy'n gysylltiedig â'ch hawliad.

Os byddwn yn anfon unrhyw ddogfennau drwy e-bost byddwn yn defnyddio'r meddalwedd 'Word XP' a ddefnyddir ar hyn o bryd gan ein swyddfeydd.

Anabledd neu anghenion arbennig

Os oes gennych chi, neu unrhyw un sy'n dod i dribiwnlys gyda chi, anabledd neu angen penodol, dylech gysylltu â'r swyddfa tribiwnlys sy'n ymdrin â'ch achos i drafod y mater. Mae enghreifftiau o'r help y gallwn ei ddarparu yn cynnwys trosglwyddo dogfennau i Braille neu brint mwy, darparu gwybodaeth ar ddisg a thalu am ddehonglwyr iaith arwyddion. Gallwn hefyd ddarparu dolenni sain ar gyfer teclynnau clywed yn yr ystafell lle cynhelir y gwrandawriad os byddwch eu hangen. Cysylltwch â ni cyn gynted ag sy'n bosibl er mwyn i ni allu gwneud trefniadau priodol neu addas.

Safonau'r gwasanaeth

Os ydych yn anhapus ynghylch ein gwasanaeth, cysylltwch ag unrhyw swyddfa tribiwnlys neu'r Llinell Ymholiadau Cyhoeddus i gael copi o'n taflen **EX343 – Anhapus â'n gwasanaeth – beth allwch chi ei wneud?** Mae'n esbonio ein trefn gwyno.

Llinell Ymholiadau Cyhoeddus: Cymru a Lloegr: **0300 123 1024**; Yr Alban: **0141 354 8574**, Minicom: **+44 (0)1509 221564**

Rhagor o Wybodaeth

Mae rhagor o wybodaeth ar gael ar ein gwefan yng nghanllaw Tribiwnlys Cyflogaeth.

Swyddfeydd Tribiwnlysoedd Cyflogaeth

Aberdeen	Mezzanine Floor, Atholl House, 84-88 Guild Street, Aberdeen AB11 6LT	t. 01224 593137 e. aberdeenet@hmcts.gsi.gov.uk
Bryste	The Crescent Centre, First Floor, Temple Back, Bryste BS1 6EZ	t. 0117 929 8261 e. brisoleet@hmcts.gsi.gov.uk
Caerdydd	Ail lawr, Tŷ Caradog, 1-6 Plas Sant Andreas, Caerdydd CF10 3BE	t. 029 2067 8100 e. cardiffet@hmcts.gsi.gov.uk
Dundee	Ground Floor, Block C, Caledonian House, Greenmarket, Dundee DD1 4QB	t. 01382 221578 e. dundeeet@hmcts.gsi.gov.uk
Dwyrain Llundain	2nd Floor, Anchorage House, 2 Clove Crescent, Llundain E14 2BE	t. 020 7538 6161 e. eastlondon@hmcts.gsi.gov.uk
Caeredin	54-56 Melville Street, Caeredin EH3 7HF	t. 0131 226 5584 e. edinburghet@hmcts.gsi.gov.uk
Glasgow	Eagle Building, 215 Bothwell Street, Glasgow G2 7TS	t. 0141 204 0730 e. glasgowet@hmcts.gsi.gov.uk
Huntingdon	Huntingdon Law Courts, Walden Road, Huntingdon PE29 3DW	t. 01480 415600 e. huntingdonet@hmcts.gsi.gov.uk
Leeds	4th Floor, City Exchange, 11 Albion Street, Leeds LS1 5ES	t. 0113 245 9741 e. leedset@hmcts.gsi.gov.uk
Canol Llundain	Victory House, 30-34 Kingsway, Llundain WC2B 6EX	t. 020 7273 8603 e. londoncentralet@hmcts.gsi.gov.uk
De Llundain	Montague Court, 101 London Road, West Croydon CR0 2RF	t. 020 8667 9131 e. londonsouthet@hmcts.gsi.gov.uk
Manceinion	Alexandra House, 14-22 The Parsonage, Manecinion M3 2JA	t. 0161 833 6100 e. manchesteret@hmcts.gsi.gov.uk
Dwyrain Canolbarth Lloegr	Nottingham Justice Centre, Carrington Street, Nottingham, NG2 1EE	t. 0115 947 5701 e. midlandseastet@hmcts.gsi.gov.uk
Gorllewing Canolbarth Lloegr	Centre City Tower, 7 Hill Street, Birmingham B5 4UU	t. 0121 600 7780 e. midlandswestet@hmcts.gsi.gov.uk
Newcastle	Quayside House, 110 Quayside, Newcastle Upon Tyne NE1 3DX	t. 0191 260 6900 e. newcastleet@hmcts.gsi.gov.uk
Watford	3rd Floor, Radius House, 51 Clarendon Rd, Watford WD17 1HP	t. 01923 281 750 e. watfordet@hmcts.gsi.gov.uk

Mae ein swyddfeydd ar agor o 9.00am tan 5.00pm o ddydd Llun i ddydd Gwener.

Byddwn yn eich cyfeirio at fap sy'n dangos lleoliad y swyddfa lle mae'r gwrandawriad wedi cael ei drefnu i gymryd lle, ac yn rhoi manylion mannau parcio lleol a chyfleusterau ar gyfer lluniaeth a ffonio.

Llinell Ymholiadau Cyhoeddus: Cymru a Lloegr: **0300 123 1024**;

Yr Alban: **0141 354 8574**, Minicom: **+44 (0)1509 221564**